

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИЯВЛЕННЯ, ВИЛУЧЕННЯ (ВІДБРАННЯ) ОБ'ЄКТІВ
(ЗРАЗКІВ, СЛІДІВ, РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ) ДЛЯ СУДОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 32 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;

Негребецький Владислав Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Затенацький Дмитро Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри криміналістики;

Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри криміналістики;

Семенов В'ячеслав Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Баранчук Василь Васильович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри
криміналістики

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	18
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	22
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	23

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022-2023	Рік підготовки: 2022-2023
	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-2	1-2
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування високого рівня знань щодо основних наукових, методичних, організаційно-тактичних та процесуальних положень щодо виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для проведення різних судових експертиз, вироблення основних умінь та практичних навичок їх виявлення й вилучення (відібрання), застосування кримінального процесуального законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, а також

проведення науково-дослідницької роботи в запропонованому напрямку.

Завдання:

- формування системи концептуальних знань про вільні, умовно-вільні та експериментальні об'єкти (зразки, сліди, речові докази) для судових експертиз;
- опанування механізмом та порядком виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз, спираючись на знання кримінального процесуального законодавства;
- визначення умов упакування, зберігання та транспортування об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз;
- аналіз і дослідження чинників, які зумовлюють пошкодження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судових експертиз;
- розвиток та набуття знань, умінь та практичних навичок щодо особливостей виявлення й вилучення (відібрання) окремих об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз;
- формування умінь та навичок оформлення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз, а також аналіз недоліків, помилок та порушень при їх оформленні.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності»; «Експертні помилки»; «Судові експертизи в сфері інформаційних технологій»; «Правовий статус судового експерта».

Постреквізити: -

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Демонструвати знання та навички виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз.
РН-2	Виявляти проблеми у правовому регулюванні процесу та порядку виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз та пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.
РН-3	Демонструвати знання та розуміння процесуальних та організаційних засад виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз з урахуванням специфіки їх предмета і методів експертного дослідження.
РН-4	Демонструвати навички застосування сучасних стандартів, інформаційних технологій, науково-технічних засобів та бази даних для роботи (підготовку, виявлення, вилучення, упакування, зберігання) з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для провадження судових експертиз.
РН-5	Демонструвати здатність визначати необхідний вид судової експертизи залежно від конкретної ситуації та уміння формулювати запитання експерту.
РН-6	Надавати консультації з питань організації виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз.
РН-7	Здійснювати системний аналіз порядку виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи, виявлення недоліків і помилок при їх виявленні та вилученні (відібранні).
РН-8	Формувати власне бачення вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні організації виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та судово-експертної діяльності з організації провадження судових експертиз.
РН-9	Демонструвати навички виявлення помилок та порушень при вилученні (відібранні) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судової експертизи.
РН-10	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі, що виникають під час з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для провадження судових експертиз
РН-11	Дискутувати зі складних правових проблем щодо організації виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз
РН-12	Демонструвати навички роботи з різними об'єктами під час провадження окремих судових експертиз.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача

вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її

прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН1.1.Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-

правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН 1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для проведення різних судових експертиз

Сутність виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів). Поняття об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Вільні, умовно-вільні та експериментальні зразки. Основні напрямки виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів. Гласне та негласне отримання порівняльного матеріалу (зразків для порівняльного дослідження). Сучасний стан виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів). Нормативно-правова регламентація виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів для судової експертизи.

Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз. Правові підстави та порядок виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Вимоги до об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу. Суб'єкти вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів), їх процесуальний статус, компетенція та компетентність. Слідчі підрозділи, які здійснюють роботу (підготовку, виявлення, вилучення, упакування) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Експертні завдання (ідентифікаційні, класифікаційні, діагностичні, ситуаційні, відновлювані).

Науково-технічні засоби в роботі з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для судової експертизи. Науково-технічні засоби

виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Підстави та порядок застосування науково-технічних засобів виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Науково-технічне забезпечення органів правопорядку. Інноваційні та інформаційні технології в діяльності органів правопорядку. Сучасні можливості засобів фіксації в експертній практиці. Використання цифрової, кольорової фотографії. Масштабне приладдя, що використовується в практичній діяльності експертних підрозділів.

Методи попереднього дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Сутність методів дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів), їх види. Загально-експертні методи: аналізу зображень; морфологічного аналізу; аналізу вмісту (елементного аналізу); аналізу структури; вивчення фізичних, хімічних і ін. властивостей. Спеціально-експертні (лабораторні, дослідницькі) методи. Візуальний метод (аналітичний огляд). Органолептичний метод (дослідження). Люмінесцентний метод (ультрафіолетовий, інфрачервоний, рентгенівський спосіб). Фотографічні методи (посилення контрасту, кольороподіл, кольорова трансформація, контратипування, маскування, фотозйомка в невидимій частині спектра). Фізико-хімічні методи (дифузно-копіювальний, вологе копіювання, оброблення реагентами). Вимірювальний метод. Об'єкти по відношенню до яких вони застосовуються.

Модуль 2. Організаційно-тактичні основи виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз

Організаційно-тактичні особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Сутність організаційно-тактичних дій при відібранні об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судової експертизи. Технології відібрання порівняльного матеріалу. Основні вимоги до прийняття об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Об'єкти за якими

експертні дослідження не провадиться. Причини повернення об'єктів. Помилки та порушення при виявленні та вилученні (відібранні) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судової експертизи. Причини й джерела виникнення помилок та їх наслідки.

Виявлення й вилучення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) з речей і документів та об'єктів біологічного походження. Порядок виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків) з речей і документів для судової експертизи. Вимоги упакування і транспортування об'єктів (зразків) з речей і документів. Матеріали кримінального провадження, як об'єкт для судової експертизи. Порядок та межі ознайомлення судового експерта з матеріалами кримінального провадження. Порядок виявлення й вилучення (відібрання) та зберігання об'єктів (зразків, слідів) біологічного походження. Вимоги до процедури вилучення та упакування об'єктів біологічного походження. Вимоги до упакування об'єктів-предметів зі слідами біологічного походження. Порядок та основні правила вилучення об'єктів біологічного походження. Відбір біологічних зразків. Способи вилучення слідів крові. Визначення ділянок контактної взаємодії. Опис об'єктів (слідів) біологічного походження. Питання, які вирішуються при дослідженні об'єктів біологічного походження. Попереднє дослідження об'єктів (слідів) біологічного походження. Пошкодження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судової експертизи.

Виявлення й вилучення цифрової інформації (електронних слідів, цифрових доказів). Сутність цифрових доказів (цифрової інформації). Значення цифрових доказів у сучасній доктрині доказування, криміналістики та судової експертизи. Порядок виявлення й вилучення (відібрання) цифрових доказів (цифрової інформації, електронних слідів). Особливості дослідження засобів аудіо-, відеоконтролю, систем спостереження та реєстрації, цифрової фототехніка та відеозапису. Чинники, які зумовлюють пошкодження цифрових об'єктів (зразків, слідів, речових доказів).

Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах окремих судових експертиз. Сутність та види експертизи зброї слідів і обставин її використання. Предмет, об'єкти та завдання експертизи зброї слідів і обставин її використання. Підготовка об'єктів для проведення дослідження. Правила поводження зі зброєю та боєприпасами. Предмет, об'єкти та завдання почеркознавчої експертизи. Підготовка матеріалів для почеркознавчого дослідження. Види зразків для порівняльного дослідження. Вимоги, які пред'являються до об'єктів судово-почеркознавчого дослідження. Вимоги до відбору вільних та експериментальних зразків, встановлення видів природних «збиваючих» факторів, не пов'язаних з навмисною зміною почерку. Особливості відбору зразків при експертизі навмисно зміненого почерку (зміна у межах скорописних форм літер, з наслідуванням літер друкарського шрифту, наслідуванням почерку іншої особи, виконання незвичною для даного письма рукою). Особливості відбору зразків при експертизі підписів, цифрового письма, у разі смерті виконавця. Види експертизи матеріалів, речовин і виробів (дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; дослідження сильнодіючих і отруйних речовин; дослідження ґрунтів та ін). Особливості підготовки матеріалів та призначення криміналістичної експертизи матеріалів, речовин і виробів. Питання, що вирішуються криміналістичною експертизою матеріалів, речовин і виробів. Сутність та види трасологічних експертиз. Предмет, об'єкти та завдання трасологічних експертиз. Підготовка матеріалів та об'єктів для провадження трасологічних досліджень. Питання, що вирішуються трасологічними експертизами. Предмет, об'єкти та завдання експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу). Особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу).

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для проведення різних судових експертиз				
		Тема 1. Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	12	2	2	8
		Тема 2. Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	12	2	2	8
		Тема 3. Науково-технічні засоби в роботі з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для судової експертизи	12	2	2	8
		Тема 4. Методи попереднього	12	2	2	8

		дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи				
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Організаційно-тактичні основи виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз.				
		Тема 1. Організаційно-тактичні особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	12	2	2	8
		Тема 2. Виявлення й вилучення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) з речей і документів та біологічного походження	12	2	2	8
		Тема 3. Виявлення й вилучення цифрової інформації (електронних слідів, цифрових доказів)	12	2	2	8
		Тема 4. Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків,	12	2	2	8

		слідів, речових доказів) в межах судової експертизи матеріалів, речовин і виробів.				
		Тема 5. Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судово-почеркознавчої експертизи та трасологічних досліджень.	12	2	2	8
		Тема 6. Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах експертизи зброї слідів і обставин її використання та експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу).	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	72	12	12	48
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1.				

		Загальні положення виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для проведення різних судових експертиз				
		Тема 1. Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	15	2	2	11
		Тема 2. Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	13	2	–	11
		Тема 3. Науково-технічні засоби в роботі з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для судової експертизи	11	-	-	11
		Тема 4. Методи попереднього дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	50	4	2	44
		Модуль 2. Організаційно-тактичні основи				

		виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз.				
		Тема 1. Організаційно-тактичні особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	11	-	-	11
		Тема 2. Виявлення й вилучення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) з речей і документів та біологічного походження	11	-	-	11
		Тема 3. Виявлення й вилучення цифрової інформації (електронних слідів, цифрових доказів)	11	-	-	11
		Тема 4. Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судової експертизи матеріалів, речовин і виробів.	15	2	2	11
		Тема 5. Виявлення й вилучення (відібрання)	11			11

		об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судово-почеркознавчої експертизи та трасологічних досліджень.				
		Тема 6. Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах експертизи зброї слідів і обставин її використання та експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу).	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	70	2	2	66
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку

за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж двох модулів студенти виконують *2 лабораторні роботи*. Представляють портфоліо лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	л/р	п/з	л/р		
max 30	max 10	max 30	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.

	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Лабораторна робота	Max 10	Високий (творчий) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	5	Задовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	Min 0	Незадовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.
------------------------	-----	--

		<p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
зараховано	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Диференційований залік	100	<p>1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>.

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: затв. Наказом МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв.

Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України Відомості Верховної Ради України, від 19.11.1992 № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

Положення про бюро судово-медичної експертизи управлінь охорони здоров'я державних обласних адміністрацій та республіканського бюро (Автономної Республіки Крим). Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-95#Text>

Положення про начальника бюро судово-медичної експертизи управлінь охорони здоров'я державних обласних комітетів та республіканського бюро (Автономної Республіки Крим). Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-95#Text>

Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020 № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.

Правила проведення комісійних судово-медичних експертиз в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0256-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної гістології бюро судово-медичної експертизи. Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної імунології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної криміналістики бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0248-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної токсикології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної цитології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0251-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-95#Text>

Правила проведення судово-медичної експертизи (дослідження) трупів в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0257-95#Text>

Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Література

Основна література

Борисенко І. В. Методика розслідування вбивств із розчленуванням трупа: монографія. Харків : Право, 2021. 720 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. : Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін. ; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

Генетичний фінгерпринтинг: вилучення та дослідження слідів біологічного походження: практичний poradник. Вид. 2-ге, переробл. і допов.

/ Перлін С. І., Шевцов С. О., Іонова В. В. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 51 с.

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Експертизи у судочинстві України: науково-практичний посібник / ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гора. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 504 с.

Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці: матер. міжнар. «круглого столу» (м. Харків, 12 груд. 2019 р.) / редкол.: В. Ю. Шепітько (голов. ред.), В. А. Журавель, В. М. Шевчук, Г. К. Авдєєва. Харків : Право, 2019. 164 с.

Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності / І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с.

Кофанов А. В. Теорія та практика проведення судово-балістичних досліджень : монографія / А.В. Кофанов, Т.В. Михальчук. Київ: УкрДГРІ, 2015. 274 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.

Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості: навчальний посібник / Р.Л. Степанюк та ін. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 144 с.

Куча М. С., Вдовиченко О. Л., Рябінін І. М. Судова вибухово-технічна експертиза за експертною спеціальністю 5.2 «Дослідження вибухових пристроїв, слідів та обставин вибуху»: завдання, особливості та порядок призначення: практичний посібник для слідчих. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 37 с.

Огляд місця події: виявлення та вилучення об'єктів біологічного походження: методичні рекомендації / Міністерство внутрішніх справ

України, Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр; / авт.-упоряд.: С. І. Перлін, С. О. Шевцов, Н. М. Косміна, В. В. Іонова. Харків: ФО-П Чальцев О. В., 2009. 100 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ ; Промінь, 2018. 180 с.

Особливості підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи: методичні рекомендації / Т. В. Кузнецова, С. І. Смірнова. Київ, 2019. 38 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Слідча дія: огляд вогнепальної зброї та вибухонебезпечних матеріалів. Методичні рекомендації з організації тренінгу-навчання / Харківський НДЕКЦ МВС; С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Матарикіна. Харків, 2020. 28 с.

Судова балістика і судово-медичне дослідження при вогнестрільних ушкодженнях : навчальний посібник / за заг. ред.: В. І. Грязіна, А. С. Лісового. Київ: Атіка, 2012. 216 с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків : Право, 2021. 508 с.

Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p.

Textbook of criminalistics. Volume 1: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Додаткова література

Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018, 376 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

Збірник нормопроектної та науково-аналітичної діяльності фахівців Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України у 2020 р.: проекти нормативних актів, науково-правові висновки, пропозиції та зауваження до законодавства / упоряд.: В. С. Батиргарєєва, Д. П. Євтеєва, В. І. Борисов та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 584 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.

Кафедра криміналістики: історія становлення та розвитку. До 80-річчя заснування: монографія / за ред. В.Ю. Шепітько, Харків, 2020. 268 с.

Криміналістичне документознавство : практ. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Бірюкова, К. М. Ковальов; За заг. ред. В. В. Бірюкова. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 332 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / М-во юстиції України,

ХНДІ судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса, Одес. НДІ судов. експертиз, НДЦ суд. експертизи з питань інтелект. власності; упоряд. Л. М. Головченко; авт.-уклад. А. І. Лозовий [та ін.]; рец.: А. П. Гетьман, В. Ю. Шепітько, В. Л. Яроцький. - Харків: Право, 2016. 928 с.

Особливості призначення судових експертиз: практ. порадник / авт.-уклад.: С. Перлін, С. Шевцов, О. Кокорін. Вид. 2-ге, переробл. Харків, 2021. 92 с.

Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія / І. В. Пиріг. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

Столітній шлях судової експертизи в Україні (1918–2018 рр.): монографія / Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені засл. проф. М.С.Бокаріуса; за ред. О.М.Клюєва. Харків: Золоті сторінки, 2018. 336 с.

Судова експертологія: курс лекцій для слухачів магістратури юридичних вузів / Тертишник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тертишника. Дніпро: ЛІРА, 2021. 208 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Судові експертизи у кримінальному провадженні: навчальний посібник / Тіщенко В.В., Ріпенко А.І., Самойленко О.А. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 152 с.

Судова пожежно-технічна експертиза: завдання, особливості та порядок призначення: практ. порадник / С.І. Перлін, І.М. Рябінін. Харків, 2018. 36 с.

Яремчук В.О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228с.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Єдиний реєстр досудових розслідувань - <https://erdr.gp.gov.ua>

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса» - <https://www.hniise.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Реєстр атестованих судових експертів - <https://rase.minjust.gov.ua>

Реєстр методик проведення судових експертиз - <https://rmpse.minjust.gov.ua>

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України – <https://ndekc.kh.ua>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри криміналістики. [URL:
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151)